

Putten, 11 september 2018

Kenmerk: B4185

Betreft: aanvullingswet bodem Omgevingswet

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u onze reactie op de internetconsultatie.

https://www.internetconsultatie.nl/aanvullingsbesluit_bodem_omgevingswet

Het uitwerken van de Omgevingswet is een hele klus. Het lijkt erop dat er veel uit de actuele Meststoffenwet, Wet Bodembescherming is overgenomen in deze consultatie.

Ook hebben wij waargenomen dat de input die de NMV eerder op het Ministerie gaf over het opslaan van bedrijfs(afval)water in de (mest)kelder goed is meegenomen in de consultatie, waarvoor dank.

Afwijken uitrijperioden meststoffen

NMV ziet dat het door veranderingen in het klimaat steeds vaker noodzakelijk is dat er afgeweken wordt van de termijnen in de meststoffenwet op het gebied van het toepassen van meststoffen. Het klimaat houdt zich niet aan een kalender. De seizoenen worden steeds milder. Dat betekent dat de groei van bijvoorbeeld gras steeds langer plaatsvindt. Ook betekent het dat nutriënten veel minder zullen uitspoelen. Dit rechtvaardigt het verlengen van de uitrijperiode van mest bij calamiteiten. Het gaat niet alleen om bijvoorbeeld langdurige regenval in juli en augustus, maar ook over langdurige droogte gedurende in de periode juni tot en met augustus.

Volgens de tweet d.d. 31 augustus 2018 van Europarlementair Jan Huitema @jhuitema is er geen toestemming meer nodig van de EU.

'Met het nieuwe landbouwbeleid hoeft Nederland bij extreme droogte geen goedkeuring meer te vragen in Brussel om regels te versoepelen. Dit antwoordde de Europese Commissie op mijn vragen tijdens debat. Goed dat deze omslachtigheid weggenomen wordt!'

Dit betekent volgens NMV dat de periode van 14 dagen te weinig is. Met het oog op de ervaring van de droge zomer van 2018 dient de afwijkingstermijn vier weken te zijn.

Vernietigen grasland / schade

De NMV is blij met de uitzondering voor aaltjesbestrijding. De afgelopen jaren stonden in het teken van ernstige muizenschade. Het verbod op het vernietigen van grasland hinderde het vernieuwen van de grasmat. Als we terug gaan in de tijd kent de Nederlandse geschiedenis al veel langer grote muizenplagen. NMV is van mening dat weidegrond ook buiten de officiële aangewezen perioden vernietigd moet kunnen worden als gevolg van ernstige schade van ongedierte zoals muizen.

Scheuren weidegras in Natura 2000

NMV hoopt dat de versoepeling voor het scheuren van weidegras in Natura 2000 gebieden die de Minister aangekondigd heeft met deze consultatie gerealiseerd wordt.

<https://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2018/7/Schouten-wil-scheurverbod-versoepelen-307201E/>

Rapport schade-expert

NMV is van mening dat bij een regionale calamiteit aan de hand van een rapportage van een deskundige een bepaald gebied of regio een beroep op een vrijstelling van een rapport moet kunnen doen waarbij weidegrond vernietigd wordt bij schade.

Meldingstermijn

NMV vindt dat het melden geen zeven werkdagen maar vijf dagen voorafgaande aan het scheuren van grasland dient te zijn. In de huidige droogte regeling wordt uitgegaan van zeven dagen.

Uitzondering vergunde bouwwerken

De NMV is van mening dat niet alleen infrastructurele projecten zoals bedoeld in artikel 4.1212 een uitzondering vormen op het verbod tot vernietiging van de graszode, maar dat alle verleende omgevingsvergunningen voor bouwwerken, maar ook bijlage II van het BOR die bijvoorbeeld de vergunningsvrije bouw van mestilo's en voedersilos mogelijk maakt, een vernietiging rechtvaardigen die niet afzonderlijk gemeld hoeft te worden, omdat het over het algemeen maar over een deel van een perceel gaat.

Bovengronds uitrijden van runderdrijfmest

NMV is blij dat er een motie is aangenomen over het verlengen van bovengronds uitrijden van runderdrijfmest op grasland. Dit ter bevordering van kringlooplandbouw. Momenteel is er een vrijstelling tot en met 31 december 2018..

Volgens NMV dient de aanvullingswet een clause opgenomen te worden die uitvoering kan geven aan verlenging van deze ontheffing voor bovengronds runderdrijfmest aanwenden.

<https://www.melkveebedrijf.nl/nieuwsartikel/2018/manifest-en-motie-voor-verlenging-bovengronds-uitrijden-van-mest/b24g4c46o3699/>

NMV is blij dat in de visie van de Minister meer ruimte voor boerenverstand komt de oude boerenpraktijk leert dat in de natuur de mest van graasdieren nooit onder de zode wordt gewerkt.

Tijdelijk opslaan van vrijgekomen grond na graven

NMV leest dat de termijn voor het tijdelijk opslaan van vrijgekomen grond niet langer dan vier weken bedraagt.

NMV is van mening dat grond die vrij komt bij bouwactiviteiten van al dan niet onderkelderde agrarische bouwwerken en die na de bouw gebruikt kan worden voor de aanberming, de erfverharding en het bouwen van sleufsilos voortdurend op het bedrijf behorende gronden bewaard dient te worden. Een termijn van vier weken doet geen recht aan de agrarische

praktijk. Het past binnen de beoogde kringloopgedachte dat bedrijfseigen vrijgekomen grond functioneel hergebruikt wordt op het eigen bedrijf.

Definitie natuurgronden te ruim

Op bijvoorbeeld pagina 143 is de definitie van natuurterreinen opgenomen. Hierin staat als voorbeeld de volgende passage *'Het gaat om Natura 2000-gebieden en andere gebieden door de Provincie als natuur aangemerkte gebieden.'*

Op pagina 261 is er een extra toevoeging voor de definitie natuurgronden.

Natuurgronden

'Onder natuurgronden wordt een natuurterrein verstaan als bedoeld in de Meststoffenwet en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet. In artikel 3, tweede lid, van de Meststoffenwet en de artikelen 25a en 32 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet wordt gerefereerd aan een natuurterrein met de hoofdfunctie natuur. De reikwijdte van dit begrip is niet zo breed dat hieronder elk perceel met natuurschoon valt. Alleen die gebieden die erkend zijn als natuurgebied vallen onder het begrip natuurgrond. Het gaat om Natura 2000-gebieden en andere door de provincie als natuur aangemerkte gebieden die volgens de Index Natuur & Landschap een zogenaamde N-typing hebben.'

NMV mist in strijd met motiveringsbeginsel een concrete wettelijke bron of genoemde jurisprudentie in welke gevallen een provincie erkent of mag beoordelen dat een perceel natuurgrond is. In deze consultatie ontbreekt de erkenning van de grondgebruiker over de natuurstatus van percelen.

Wel is NMV van mening dat dit proces op dit moment niet goed verloopt. Er wordt nu door RVO gewerkt met de kaarten met N-codes uit de natuurbeheerplannen van de provincies, die geen rekening houden met percelen die bevoegd daadwerkelijk in de landbouw worden gebruikt. Het gaat over particuliere eigendommen en al dan niet reguliere (erf)pachtcontracten zonder beperkingen op het gebied van beweiden en bemesten die ten onrechte als natuurgrond aangemerkt kunnen worden.

De gevolgen zijn een lagere gebruiksruimte voor dierlijke mest, geen blijvend grasland (meer) en geen grasland dat deel uitmaakt van het areaal (80%) voor derogatie. De gevolgen zijn groot omdat bij een overschrijding van mest hoge boetes en kortingen volgen en de derogatie voor meerdere jaren wordt ingetrokken, hetgeen ten koste gaat van drie maanden weidegang.

Het gaat immers nu over percelen die in bestemmingsplannen gedefinieerd kunnen zijn met een landbouwfunctie. Zelfs bij bestemmingsplannen met natuur is er altijd nog recht op landbouw op grond van overgangsrecht. Provincies actualiseren maar liefst twee keer per jaar hun omgevingsvisies en vaak twee keer per jaar een natuurbeheerplan. Dit beoogt alleen de mogelijkheid van een subsidie voor natuur zonder dat daar gebruik gemaakt van hoeft te worden. Uit ervaring weten wij dat provincies en de Raad van State er nagenoeg geen uitvoering geven aan de wens van grondeigenaren om de mogelijkheid tot natuurstatus te verwijderen.

De provincies geven bij bezwaarprocedures regelmatig in reactie en commentaarnota's aan dat ze niet content zijn dat hun natuurbeheerplannen voor andere doelen, waar ze niet voor bedoeld zijn, worden gebruikt. Ook omdat ze hiermee het vertrouwen van de agrarische sector dreigen te verliezen. Maar bovenal stelde zij deze kaart met een andere intentie op. Voor draagkracht van een natuur inclusieve landbouw is het van groot belang om het vertrouwen niet te schaden.

De Meststoffenwet, de jurisprudentie gaan uit van feiten en omstandigheden en niet van wensdenken. Deze aanvullingswet mag niet leiden tot het inperken van rechten op het gebied van dierlijke en andere meststoffen voor percelen die feitelijk met beschikkingsmacht als landbouwgrond in gebruik zijn, zowel in als buiten het Natuurnetwerk. Het is in strijd met het EVRM om zonder adequate schadeloosstelling de agrarische functie van landbouwgrond te ontnemen.

Weidegrond

'Weidegronden zijn landbouwgronden, natuurgronden of overige gronden die voor 50 procent of meer zijn beteeld met gras dat wordt gebruikt voor de beweiding van dieren of als voer voor die dieren.'

NMV is van mening dat primaire waterkeringen nog ontbreken in de definitie over weidegrond. In het jaar 2018 heeft de Minister van LNV opgeroepen om naast het feit dat het nog steeds over landbouwgrond kan gaan primaire waterkeringen zoveel mogelijk als overige grond op te geven.

NMV vraagt eveneens aandacht om dit soort gronden aan te mogen merken als grasland voor derogatie.

Waterkeringen

Waterkeringen komen zowel met landbouw voor als andere vormen van beheer.

Als waterkeringen met gras als overige grond bestempeld worden in deze consultatie wordt de waterschappen bij schade, buitengewoon onderhoud en/of herstel van de grasmat een adequate bemesting en bemestingskeuze (kunstmest/dierlijke mest) te onthouden die een groot openbaar belang dient, de veiligheid die dijken moeten bieden.

Graven t.b.v. drainage

NMV ziet geen concrete voorbeelden over graven ten behoeve van drainage in landbouwgrond. In dit kader is een innovatief product is peil gestuurde onderwater drainage een belangrijke klimaatoplossing.

<https://www.veenweiden.nl/services-view/sturen-met-water/>

NMV hecht er dan ook grote waarde aan voor de aanleg van drainage, dat alleen een omgevingsvergunning voldoende is, als die op grond van het bestemmingsplan nodig is.

50 cm vrijstelling voor graven, WION

NMV verzoekt dat de actuele vrijstelling van 50 cm en minder voor agrarische graaf activiteiten opgenomen wordt in de aanvullingswet.

Hierbij kunt u denken aan het bedekken van voerkuilen en het ploegen en bewerken van landbouwgronden.

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/grond/graafmeldingen-agrarisch-ondernemers>

Klei op veen toepassen

Het toepassen van klei op veen is een belangrijke innovatieve oplossing tegen bodemdaling en het vasthouden en benutten van nutriënten. Deze oplossing die in fasen aangebracht kan worden op veengrond versterkt de toplaag van de bodem waardoor er meer uren weidegang mogelijk zijn. Meer uren weidegang betekent dat er minder ammoniak ontstaat. In de praktijk kan het over klei gaan die vrij komt bij ruimte voor de rivier projecten.

<https://www.veenweiden.nl/portfolio-view/klei-in-veen/>

NMV verzoekt om voor deze toepassing in deze consultatie door middel van een vrijstelling mogelijk te maken.

Kringloop visie LNV

Op 8 september 2018 heeft Minister C. Schouten deze visie gepresenteerd.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2018/09/08/visie-landbouw-natuur-en-voedsel-waardevol-en-verbonden>

NMV verzoekt in de aanvullingswet rekening te houden met het klimaat en regionale kringlopen binnen de landbouw. Deze moeten verder gestimuleerd worden. Hierbij kunt u denken aan het vervangen van kunstmest door het verhogen van de dierlijke mest en/of bewerkte dierlijke mest producten maar ook het toepassen van meer organische stof op landbouwgrond zonder onnodige hinder te hebben van de Afvalstoffenwet.

Riooloverstorten

NMV vindt dat de landbouw door het toepassen van modellen die nauwelijks op metingen zijn gebaseerd het teveel aan nutriënten uit de landbouw wordt toegerekend. Het Mesdagfonds en Vakblad V-focus doen hier regelmatig onderzoek naar in de bronnen die de overheid biedt. Wij vinden het belangrijk dat we samen de Europese milieu doelen te halen.

Met het oog op de klimaatveranderingen zijn er steeds vaker grote buien en kunnen de riolen steeds vaker hun taak niet aan waardoor riooloverstorten lozen op oppervlakte water en humane nutriënten en medicijnresten op de bodem en het oppervlaktewater komen. NMV is van mening dat gemeenten versneld het hemelwater dienen te scheiden van het afvalwater en dat er veel meer calamiteitenbuffers voor rioolwater aangelegd dienen te worden zodat het rioolwater veel beter afgescheiden wordt van het oppervlaktewater. Als de veehouderij voor 7 maanden mestopslag heeft kunnen zorgen, moet dat voor een overheid die een beter milieu beoogt voor 17 miljoen Nederlanders toch mogelijk zijn om een behoorlijke buffer voor rioolwater binnen enkele jaren te realiseren zijn.

Een van de voorbeelden zijn de aflastingen voor zwemmers, zoals het Swim to fight cancer evenement dat in Amsterdam op 9 september niet doorging vanwege de e-coli bacterie(van

humane afkomst). Daarbij dient u in aanmerking te nemen dat er rondom Amsterdam nauwelijks veehouderij is en dat er door de grote droogte en verantwoord agrarisch grondgebruik in de periode juni tot en met augustus nauwelijks dierlijke mest is uitgereden in Nederland.

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/2533982/amsterdamse-city-swim-gaat-niet-door>

Inwerkingtreding 2021

NMV is van mening dat elke aanstaande wetswijziging in de actuele wetten een tweesporen traject dienen te hebben in zowel de huidige wet als in de Omgevingswet die volgens de huidige stand van zaken in 2021 in werking treedt.

Graag ontvangen wij nadere informatie over de voortgang.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Harm Wiegiersma (voorzitter)